

Μάθημα 1**Υπευθυνότητα****Οι μαθητές συζητούν τις βασικές αρχές της υπευθυνότητας**

Μαθησιακοί στόχοι	Οι μαθητές σκέφτονται την υπευθυνότητα ως έναν όρο ο οποίος συνδέεται με ανθρώπους, αντικείμενα ή καθήκοντα.
Εργασίες μαθητών	Οι μαθητές συλλέγουν και αναλύουν εφημερίδες και περιοδικά των κοινοτήτων τους. Δημιουργούν μια αφίσα όπου καταγράφουν τα αποτελέσματα.
Υλικά	Φυλλάδιο.
Μέθοδοι	Ομαδική εργασία.

Επιπρόσθετες πληροφορίες

Η υπευθυνότητα είναι μια έννοια που οι ρίζες της βρίσκονται σε πολιτικά κείμενα του 18ου και 19ου αιώνα, όταν το κύριο μέλημα ήταν η υπεύθυνη δράση και η εκπροσώπηση στη διακυβέρνηση. Η φιλοσοφία του 20^{ου} αιώνα έδωσε έμφαση στο θέμα της ελεύθερης βούλησης: ήταν το άτομο υπεύθυνο για τις πράξεις ή για τον χαρακτήρα του; Η συζήτηση επικεντρωνόταν στο άτομο.

Ως αποτέλεσμα, σήμερα είναι δύσκολο να κατανοήσουμε την έννοια της συλλογικής ευθύνης, η οποία αποτελεί φλέγον θέμα στη σύγχρονη πολιτική. Αυτό συμβαίνει επίσης διότι πολλά θέματα σχετικά με την ευθύνη – ζητήματα αμοιβαίας λογοδοσίας, ορισμός της σφαίρας ευθύνης ενός ατόμου, ή η κρίση ενός ατόμου ως αρμόδιου για έναν συγκεκριμένο ρόλο, για παράδειγμα – θα πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη.

Περιγραφή του μαθήματος

Οι μαθητές κάθονται στις καρέκλες τους, σε κύκλο. Ο/η εκπαιδευτικός τοποθετεί στη μέση του κύκλου πίνακα σεμιναρίου ή ένα μεγάλο χαρτί με τίτλο “Αναλαμβάνουμε την ευθύνη για ...”. Γύρω από αυτό, τοποθετεί φωτογραφίες από περιοδικά που μπορεί να δείχνουν τα εξής:

- κατοικίδιο ζώο 1^ο
- κατοικίδιο ζώο 2^ο
- κατοικίδιο ζώο 3^ο
- ομάδες ανθρώπων*
- ένα πρόσωπο*
- ένα παιδί*
- μια λίμνη/ένα ποτάμι*
- φαγητό*
- έπιπλα*
- μια καρδιά*

Μεγαλώνουμε δημοκρατικά

- σκουπίδια.

Κατόπιν, ο/η εκπαιδευτικός τοποθετεί τυχαία κάρτες με λέξεις στο δάπεδο. Στις κάρτες είναι γραμμένα τα ονόματα των αντικειμένων που παρουσιάζονται στις εικόνες.

Αφού οι μαθητές κοιτάζουν τις εικόνες, ο/η εκπαιδευτικός τους ζητά να τις συνδυάσουν με τις κάρτες. Μετά από αυτό, ο/η εκπαιδευτικός τους ζητά να σκεφτούν το παρακάτω πρόβλημα:

- Τι σημαίνει αναλαμβάνω ευθύνη κάποιου ανθρώπου ή κάποιου πράγματος;
- Σκεφτείτε μια δύσκολη κατάσταση. Ποια ήταν η δυσκολία; Τι σας άρεσε σε αυτό;

Είναι σημαντικό να συζητηθεί πρώτα το θέμα, και μετά να διαμορφωθούν από τον/την εκπαιδευτικό τα ζευγάρια τα οποία θα συνεργαστούν. Διαφορετικά, η προσοχή των μαθητών θα επικεντρωθεί στο σχηματισμό των ζευγαριών και όχι στην επίλυση του προβλήματος.

Οι μαθητές συζητούν σε ζευγάρια το πρόβλημα για λίγα λεπτά και μετά παρουσιάζουν τις απόψεις τους στην τάξη. Δεν θα έχουν την ευκαιρία όλοι οι μαθητές να εκφράσουν τη γνώμη τους. Μπορούν, όμως, να ακουστούν οι περισσότεροι και να δοθεί προσοχή ώστε να μη μιλούν πάντα οι ίδιοι μαθητές.

Μετά από σύντομη συζήτηση, ανατίθεται στους μαθητές να σκεφτούν διάφορα επαγγέλματα και πώς μπορεί να οργανωθεί η ανάληψη ευθύνης για μια συγκεκριμένη εργασία ή θέση:

- ανάληψη ευθύνης για τον εαυτό μας*
- ανάληψη ευθύνης για άλλους*
- ανάληψη ευθύνης για πράγματα.

Ο/η εκπαιδευτικός αναθέτει σε έναν μαθητή να γράψει τον κατάλογο με τα επαγγέλματα ή τις θέσεις εργασίας στον πίνακα.

Κατά το τελευταίο τέταρτο της διδακτικής ώρας, οι μαθητές πρέπει να παράγουν ένα σύντομο κείμενο (στα ίδια ζευγάρια) και να το ολοκληρώσουν ως εργασία για το σπίτι.

Εργασία:

“Διαλέξτε ένα επάγγελμα από τον κατάλογο. Ισως γνωρίζετε κάποιον που ασκεί αυτό το επάγγελμα. Αν θέλετε, μπορείτε επίσης να επιλέξετε ένα επάγγελμα που δεν βρίσκεται στον κατάλογο. Γράψτε ένα σύντομο κείμενο για αυτό το επάγγελμα και την ευθύνη που έχει το άτομο που το ασκεί:

- Περιγράψτε το είδος της εργασίας του ατόμου.
- Για ποιον ή για τι πράγμα έχει ευθύνη;
- Αν το άτομο δεν αναλαμβάνει τις ευθύνες του, τι συνέπειες έχει αυτό για τη χώρα, την οικογένεια, το σχολείο ή την κοινότητα;
- Ποια είναι η δυσκολία για το άτομο που ασκεί αυτό το επάγγελμα;

Τα κείμενα θα κρεμαστούν στην τάξη. Θα ήταν χρήσιμο να επισυναφθεί σε κάθε κείμενο ένα σχέδιο ή μια εικόνα, ένα κολάζ ή μια φωτογραφία έτσι ώστε να δημιουργηθεί μια ‘αφίσα’.